

Πρώτη ημέρα σχολείο

Έκθεση παρατήρησης

Θεσσαλονίκη, 11-10-2016

Η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου παρακολούθησε από κοντά στη Θεσσαλονίκη και την ευρύτερη περιοχή την *πρώτη ημέρα σχολείο* για κάποια από τα προσφυγόπουλα που αναζητούν την ελάχιστη κανονικότητα στη ζωή τους.

Η διαδικασία ένταξης των παιδιών αυτών, που σε μεγάλο βαθμό θα συνεχίσουν τη ζωή τους στη χώρα μας, περιορίζεται στη διαδικασία παροχής εκπαιδευτικών υπηρεσιών σε απογευματινή ζώνη σε σχολεία που λειτουργούν κοντά στους καταυλισμούς τους. Δεν είναι μικρό πράγμα. Ωστόσο, η πρώτη ημέρα σχολείο αφορούσε ένα μόνο ποσοστό των παιδιών, καθώς δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία ούτε του διορισμού του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού, ούτε ανεύρεσης σχολείων που θα στεγάσουν τις δραστηριότητες αυτές για τον μαθητικό πληθυσμό από τους υπόλοιπους καταυλισμούς. Σημειωτέον ότι σημαντικός αριθμός γονέων δεν έχει δώσει τη συγκατάθεσή του για τη συμμετοχή των παιδιών τους. Από την άλλη πλευρά, ορισμένοι γονείς των σχολείων υποδοχής αντιδρούν ακόμα μαχητικά εναντίον της διαδικασίας αυτής.

Μέλη της Ένωσής μας παρακολούθησαν τη διαδικασία αυτή στη Θεσσαλονίκη και τα περίξ.

Εν ολίγοις, τι είδαμε:

Δημοτικό σχολείο και γυμνάσιο στα Λαγκαδίκια. Κανένα πρόβλημα στην υποδοχή και λειτουργία της πρώτης αναγνωριστικής ημέρας.

Δημοτικό σχολείο στον Προφήτη (αγροτικό χωριό στην περιοχή των λιμνών). Εκεί παρασταθήκαμε στην εντονότερη ίσως αντίδραση κατοίκων σε πανελλαδική κλίμακα. Στην είσοδο του σχολείου 30-40 "αγανακτισμένοι" γονείς, με 3 ελληνικές σημαίες, έχοντας κλείσει με λουκέτο την εξωτερική πόρτα του σχολείου, περίμεναν με οργή την έλευση του λεωφορείου με τα παιδιά. Αιτήματα-συνθήματα του τύπου: «δεν θέλουμε βιαστές στο σχολείο μας, δεν θέλουμε μη εμβολιασμένα παιδιά, θα καταργήσουν τα θρησκευτικά, τον εθνικό μας ύμνο, θα κατεβάσουν τις εικόνες από τα σχολεία, να τα πάτε αλλού, όχι εδώ, αλλά στα κλειστά σχολεία της περιοχής». Επίσης: «1. τα δικά μας παιδιά δεν έχουν εμβολιαστεί γιατί δεν υπάρχουν εμβόλια ενώ αυτά τα παιδιά έχουν εμβόλια 2. δεν έχουμε ειδοποιηθεί, δεν μας ρωτήσανε». Η ένταση ανέβηκε, με έντονες ύβρεις και απειλές όταν εμφανίστηκε ο διευθυντής του δημοτικού σχολείου που μπήκε στο χώρο με συνοδεία αστυνομικής δύναμης μαζί με

στελέχη του υπουργείου Παιδείας. Τα παιδιά, ηλικίας δημοτικού, εν τέλει κατέφτασαν και εισήλθαν από την κεντρική είσοδο. Στο εσωτερικό του σχολείου [δεν υπήρχαν ντόπια παιδιά, είχαν σχολάσει και είχαν φύγει από ώρα] η εικόνα αντίστροφη: ο διευθυντής καλωσόρισε τα προσφυγόπαιδα τα οποία είχαν μια έκφραση έντονης χαράς σε μία -στιγμιαία έστω- κατάσταση κανονικότητας της ζωής τους, τους ξενάγησε στο χώρο και τους μίλησε πολύ ζεστά. Συγκλονιστική στιγμή με αβυσσαλέο το κοντράστ των μελλοντικών συμπολιτών τους απέξω, οι οποίοι σιγά-σιγά το διέλυσαν. Καθοριστική ήταν, λοιπόν, η στάση του εν λόγω διευθυντή που άντεξε στην πίεση [τι θα συνέβαινε εάν δεν άντεχε όμως;], ο οποίος βέβαια έχει να αντιμετωπίσει μια μόνιμη καθημερινότητα με όλους αυτούς που στάθηκαν απειλητικά απέναντι του. Ένα ακόμη θετικό στην υπόθεση: ήδη ορισμένοι κάτοικοι του χωριού πλησίασαν τους διαμαρτυρούμενους και τους έλεγαν "ότι ντρεπόμαστε για εσάς και την εικόνα που δίνετε για το χωριό μας". Αυτό το αντανακλαστικό, με το γεγονός ότι η πλειοψηφία των γονέων και άλλων κατοίκων δεν συντάχθηκε με τους 30-40 δίνει ελπίδα για μεταστροφή του κλίματος. Όχι άμεσα πάντως καθώς στη ΓΣ του συλλόγου γονέων του σχολείου, αποφασίστηκε να μην στείλουν τα παιδιά τους στο σχολείο (μια ιδιόρρυθμη παθητική αντίσταση...!) μέχρι να φύγουν οι πρόσφυγες.

Στο 67° Θεσσαλονίκης: Μπροστά στην είσοδο 10 και λιγότεροι γονείς γκρίνιαζαν χωρίς μεγάλη ένταση. Παρόντα και τα ηλεκτρονικά μέσα. Μέσα στο κτίριο ο Δήμαρχος και η συνοδεία του με τον διευθυντή, εκπαιδευτικούς του σχολείου και κάποιους "ανησυχούντες" γονείς από τον σύλλογο που απαιτούσαν εξηγήσεις. Η εκτεταμένη συζήτηση τους κατεύνασε προσωρινά εκτός από μια κοινοτική σύμβουλο και εκπαιδευτικό που απαιτούσε εδώ και τώρα κοινωνικούς λειτουργούς για να βοηθήσουν την γειτονιά να ξεπεράσει το πρόβλημα που δημιουργήθηκε από την "αυθαίρετη" απόφαση να χρησιμοποιηθεί το 67ο. Η επιχειρηματολογία ήταν του τύπου: «δεν είμαστε ρατσιστές και τα λυπόμαστε κι εμείς τα παιδιά αλλά κανείς δεν μας ενημέρωσε για να το χωνέσουμε εγκαίρως, και σε κάθε περίπτωση η παρουσία τους επιτείνει ακόμη περισσότερο την υποβάθμιση της περιοχής μας». Το περί εμβολίων επιχείρημα δεν ακούστηκε πολύ. Αυτή η επιχειρηματολογία είναι πανομοιότυπη με αυτή που χρησιμοποιείται για τη σχολική ένταξη των μικρών Τσιγγάνων, μόνο που στη προκειμένη περίπτωση ένα τμήμα των γονέων του συγκεκριμένου σχολείου και μάλιστα όσων αντιδρούν είναι Τσιγγάνοι της περιοχής. Αρχικά η αστυνομία θεωρούσε ότι η μικροσυγκέντρωση ενείχε κίνδυνο και καθυστέρησε την άφιξη των παιδιών, που τελικά έφθασαν μετά τις τρεις και μόνο τα 23 από τα αρχικώς 39. Οι δημοσιογράφοι αποτελούσαν τη βασική πηγή της όποιας ένταξης δημιουργήθηκε κάνοντας σαν τρελοί να πάρουν πλάνα σε απόσταση επαφής από τα τρομαγμένα προσφυγάκια και φωνασκώντας σε όποιον τους έφερνε αντιρρήσεις στο να τραβάνε τα παιδιά και τα πρόσωπά τους (τα πρωτεία στην αυθάδη υπεράσπιση της ιερής τηλεοπτικής δημοσιογραφίας ανήκουν στο συνεργείο του Άλφα). Με το που έφυγαν τα κανάλια χάθηκαν και οι διαμαρτυρούμενοι που γενικώς ήταν ήσυχoi και συζητήσιμοι (κυρίως ελέω δημάρχου). Δεν φάνηκε να κυκλοφορούν ακτιβιστές ακροδεξιοί ορατοί τουλάχιστον. Πιο ευχάριστη στιγμές: να σκηνοθετεί ο δήμαρχος με τα τριτάκια και τα τεταρτάκια του σχολείου, που ήταν στην αυλή, την

υποδοχή των προσφυγόπουλων και, φυσικά, η συγκινητική επαφή με τα παιδιά που κατέβασε το λεωφορείο. Δυσάρεστη νότα ότι μερικά παιδιά του σχολείου και μάλιστα σαφώς αλλοδαπικής ή τσιγγανικής καταγωγής ψέλιζαν "θα μας κολλήσετε αρρώστιες". Προφανώς δασκαλεμένα από το σπίτι.

Γενικές παρατηρήσεις: Ένα από τα προβλήματα ήταν οι ίδιοι οι δημοσιογράφοι των καναλιών με τις κάμερες χάριν των οποίων και ήταν παρόντες οι ελάχιστοι διαμαρτυρόμενοι. Αν το θέμα δεν ηρωποιηθεί από τα ΜΜΕ, οι τοπικοί διαμαρτυρόμενοι δεν θα κάνουν παραπάνω φασαρία, αν όχι, σίγουρα υπάρχει προεργασία και συνεννόηση μεταξύ κάποιων γονέων με παράγοντες του συντηρητικού χώρου όχι μόνο της ακροδεξιάς. Επίσης σημαντικό δομικό ζήτημα: έλλειψη τεκμηριωμένης πληροφόρησης για τα ιατρικά θέματα αλλά και για τη διάθεση των σχολείων και την κατανομή των προσφύγων σε αυτά, και κυρίως προσπάθειας δημιουργίας "συμμαχιών της λογικής". Χειρότερο, ότι δεν έχουν διοριστεί ακόμα οι δάσκαλοι που θα αναλάβουν την εκπαίδευση των παιδιών αυτών στην ειδική-φροντιστηριακή ζώνη του απογεύματος. Η διασταύρωση αρμοδιοτήτων των υπουργείων παιδείας- μετανάστευσης χωρίς 'καθαρούς ρόλους' δεν έκανε καλό στο οργανωτικό σκέλος. Το κουπί το τράβηξαν τα σχολεία και όσοι συνέδραμαν, που εκ των ενόντων έσωσαν την κατάσταση. Θέλει πολύ δουλειά ακόμα και από τα υπουργεία και από/προς τις τοπικές κοινωνίες, ώστε να καλυφθούν όλοι οι καταυλισμοί [είμαστε ακόμα στην πιλοτική φάση του όλου εγχειρήματος με 7% κάλυψη]. Θα πρέπει να πειστούν και οι γονείς ώστε να δώσουν την συγκατάθεσή τους ώστε να πάνε τα παιδιά στο σχολείο.

Τα παιδιά που ζουν στον αστικό ιστό εντάσσονται στο κανονικό πρόγραμμα του σχολείου στο οποίο εγγράφονται με ενισχυτική διδασκαλία της γλώσσας. Αναμένεται ο διορισμός δασκάλων της ζώνης αυτής, αλλά ορισμένα σχολεία ικανοποιούν τις ανάγκες με το υπάρχον προσωπικό. Παρασταθήκαμε στην εγγραφή παιδιών αιτούντων άσυλο από Τουρκία σε δημοτικό σχολείο της περιοχής Δελφών. Άψογη συμπεριφορά και κατάρτιση διευθύντριας-δασκάλου, πέρα από ό,τι καλύτερο θα μπορούσε να περιμένει κανείς. Ένα μοντέλο που πρέπει να αναδειχθεί ως πρότυπο.

Η παρατήρηση της διαδικασίας αυτής από την πλευρά μας δεν θα σταματήσει εδώ, θα συνεχίσει καθώς θα εντάσσεται στην ευρύτερη πρόκληση της ένταξης των μεταναστών - προσφύγων.